

Tylko 31% młodych Polaków do 30. r.ż. oszczędza na emeryturę

Tylko 31% młodych Polaków do 30. r.ż. oszczędza na emeryturę, przy czym jedynie 21% inwestuje w PPK. Najważniejszym kryterium, które może skłonić młodych ludzi do inwestowania w IKE/IKZE/PPK jest przekonanie ich, że ich pieniądze będą tam bezpieczne i że nikt ich im nie zabierze. Zdaniem 70% młodych Polaków emerytalne instrumenty finansowe powinny przede wszystkim chronić kapitał, pozostali uważają, że powinny one raczej starać się go pomnażać.

Ocena oferty produktowej emerytalnych instrumentów finansowych

Tylko co czwarty młody mężczyzna i co piąta młoda kobieta uznają aktualną ofertę produktów długoterminowego oszczędzania jako dobrze dopasowaną do ich potrzeb. Co ciekawe zdaniem 19% kobiet i 24% mężczyzn oferta ta jest zbyt rozbudowana, a 15-16% dorosłych chciałoby ją rozbudować. Najbardziej niepokojący jest jednak wynik dotyczący braku zdania w tym zakresie, który oddaje niski poziom zainteresowania tematem i trudność w zrozumieniu ofert. Brak zdania w tym temacie wyraża 44% kobiet i 36% mężczyzn.

Większość młodych dorosłych ma przekonanie, że dostępne produkty emerytalne nie pozwalają im realnie zabezpieczyć się na czas emerytury, jedynie co czwarty młody Polak uważa, że korzystając z dostępnych instrumentów finansowych może naprawdę zabezpieczyć swoją przyszłość. Warto również zauważyć, że co piąty młody dorosły nie ma zdania na ten temat.

Jednocześnie 70% młodych dorosłych wskazuje, że ich zdaniem emerytalne instrumenty finansowe powinny przede wszystkim chronić kapitał, a pozostałe 30% uważa, że powinny przede wszystkim dawać szansę dużych zysków.

Temat bezpieczeństwa środków ulokowanych w instrumentach emerytalnych jest odzwierciedlony również w innych przekonaniach młodych Polaków. Prawie 70% Polaków nie jest pewne, czy ich pieniądze są bezpieczne w IKE/IKZE/PPK. Z jednej strony obawiają się oni, że zostaną one źle zainwestowane (66%), z drugiej zaś obawiają się, że zostaną pozbawieni swoich środków, w efekcie zmian w prawie, które mogą wprowadzić politycy (68%) lub po prostu, z dowolnego powodu (67%).

Większość młodych Polaków uważa, że instrumenty finansowe długoterminowego oszczędzania są skomplikowane a mechanizmy ich działania nie są jasne. Takie przekonanie w obu przypadkach dotyczy około 60% badanych. Jedynie co piąty Polak i Polka uważa, że instrumenty finansowe są proste, a ich działanie przejrzyste. Jednocześnie niemal połowa młodych dorosłych przyznaje, że nie rozumie, jak działają instrumenty emerytalne, a kolejne 22% deklaruje, że nie ma na ten temat zdania.

– *Wyniki badania w obszarze oceny produktowej długoterminowego oszczędzania i preferencji związanych z ryzykiem wskazują na dwie istotne kwestie. Po pierwsze wyraźną potrzebę informacji i edukacji w zakresie zarządzania finansami osobistymi oraz przygotowania emerytalnego. Po drugie niechęć młodego pokolenia do podejmowania ryzyka przy inwestycjach finansowych. Przy skali wyzwań emerytalnych tych osób, obie kwestie wydają się szczególnie niepokojące – zauważa dr Katarzyna Sekścińska, autorka badania z Uniwersytetu Warszawskiego.*

Wyzwania systemu emerytalnego

Tylko 31% młodych Polaków oszczędza na emeryturę, przy czym 21% inwestuje w PPK, po 11% w IKE i OFE i niespełna 9% w IKZE. W przypadku PPK liczba ta może być niedoszacowana, bowiem 15% deklaruje, że nie wie, czy jest w programie, czy też nie, a z uwagi na autozapis należy założyć, że jeśli się z programu świadomie nie wypisali, to w nim są.

Znakomita większość młodych dorosłych nie odkłada środków w emerytalnych instrumentach finansowych. Spójnie z postawami i przekonaniem wobec IKE/IKZE, wyrażonymi m.in. przez 70% osób niebędących pewnymi, czy ich pieniądze w IKE/IKZE są bezpieczne, zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa jest tym, co młodzi Polacy najczęściej wskazują jako warunek konieczny zainwestowania w te instrumenty finansowe.

Aby zainwestować w IKE/IKZE 41% kobiet i 34% mężczyzn potrzebuje gwarancji, że nikt im nie zabierze pieniędzy ulokowanych w IKE/IKZE, a ok. 33% kobiet i mężczyzn chce swoistej gwarancji bezpieczeństwa swoich środków w tych instrumentach. Połączona z tym wynikiem jest z pewnością deklaracja mniej więcej co czwartego Polaka, że dla podjęcia takiej decyzji inwestycyjnej potrzebuje on zwiększyć swoje zaufanie do polityków.

27% badanych uznaje, że konieczny byłby w ich przypadku wzrost zarobków. Co piąty młody człowiek potrzebuje większej przejrzystości i ułatwienia zasad działania IKE/IKZE i lepszego zrozumienia, czym te instrumenty są. Co piąty młody Polak jako kryterium przystąpienia do IKE/IKZE wskazuje zwiększenie ich opłacalności – lepsze warunki, wyższe stopy zwrotu. Niezależnie od możliwych zmian, wciąż 22% Polaków, 23% kobiet i 21% mężczyzn deklaruje, że nieważne co się zmieni, oni w IKE/IKZE nie zainwestują.

Podobnie jak w przypadku IKE/IKZE, młodzi Polacy wśród najczęściej wymienianych kryteriów, które musiałyby zostać spełnione, by pozostali/wrócili do PPK są kwestie związane z bezpieczeństwem ich pieniędzy, a więc zagwarantowanie, że pieniądze są bezpieczne i że nikt ich nigdy konsumentowi nie zabierze, choć odsetek osób wskazujących te kryteria jest nieco niższy niż w przypadku IKE/IKZE i wynosi odpowiednio 26% i 30%.

Co piąty młody Polak wskazuje również na konieczność swojego wzrostu zaufania do polityków, co niewątpliwie wiąże się z wspomnianym poczuciem bezpieczeństwa. Podobnie jak w przypadku IKE/IKZE, mniej więcej co czwarty młody Polak uzależnia swój powrót do PPK od wysokości swoich zarobków, które musiałyby wzrosnąć, by zdecydował się na pozostanie w PPK. Lepsze zrozumienie czym jest PPK i jego bardziej przejrzyste zasady wskazuje kilkanaście procent badanych, zaś 16% chciałoby wyższej stopy zwrotu z PPK, a 17% młodych dorosłych generalnie korzystniejszych warunków programu. W porównaniu w IKE/IKZE o 6% więcej młodych dorosłych nie wróciłoby do PPK niezależnie od tego jakie zmiany by nastąpiły, przy czym dotyczy to 27% mężczyzn i 30% kobiet.

– *Po raz kolejny okazuje się, jak istotna jest kwestia zaufania, doinformowania i poczucia bezpieczeństwa w świecie finansów. Deklaracje młodych osób pokazują dużą liczbę obaw związanych z oszczędzaniem w produktach długoterminowego oszczędzania. Branża OFE, którą reprezentuje IGTE, prowadzi liczne inicjatywy edukacyjne wspierające młode osoby w rozwoju sprawności finansowej i przygotowaniu do emerytury* – podsumowuje Małgorzata Rusewicz, prezes IGTE.

Pełna treść [Ekspertyzy IGTE 14/2023 „Postawy i przekonania młodych dorosłych na temat systemu emerytalnego i dostępnych emerytalnych instrumentów oszczędnościowych” dostępna jest tutaj](#).

„Badanie świadomości emerytalnej i postaw wobec systemu emerytalnego Polaków do 30 roku życia” na zlecenie Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych przeprowadziła dr Katarzyna Sekścińska na Ogólnopolskim Panelu badawczym Ariadna. Badanie zrealizowano w terminie: 25.04.2023 – 8.05.2023 r., w metodologii CAWI na próbie 1108 dorosłych Polaków w wieku 18-30 lat (średnia 26 lat), próba reprezentatywna ogólnopolska, 53,6% próby stanowiły kobiety, 46,2% mężczyźni oraz 0,2% osoby nie identyfikujące się z żadną płcią.

Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych to założona w 1999 roku organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca branżę Powszechnych Towarzystw Emerytalnych, instytucji zarządzających Otwartymi Funduszami Emerytalnymi oraz Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi. Izba zrzesza 7 towarzystw reprezentujących interesy około 15 mln swoich klientów. Członkowie Izby zarządzają aktywami o wartości stu kilkudziesięciu mld złotych, które inwestują głównie w polską gospodarkę. IGTE prowadzi działania wspierające tworzenie legislacji sprzyjającej efektywnemu systemowi emerytalnemu, rozwija wiedzę ekspercką w zakresie zabezpieczenia emerytalnego i rynku kapitałowego, buduje relacje z interesariuszami, przekazuje wyniki swoich prac opinii społecznej oraz podejmuje inicjatywy edukacyjne.